

Hétfői Friss Újság

Független politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap

Csillárok,

égők, villany-
szere-
lési cikkek,

RÁDIÓK

és alkatrészek, villany-
szere-
lések szakszerűen és olcsón

GONDA

rádió- és műszaki vállalatnál
Str. Lucaciu (v. Hám János u.) 2

Irni kell róla,

mert a közgazdasági tudósítók annó 1933-ban minden skrupulus nélkül a haditudósítók bevált receptjei szerint igazodhatnak. A közgazdasági fronton, akárcsak a háborus fronton, ugyanazon szimptomákkal találkozunk és teljesen azonos módon katalógizálhatunk aszerint, hogy sebesült-e, vagy elesett-e a katonai Mercurius birodalmában, akit a közgazdasági nyelv kereskedő néven ismer. Egy bizonyos: mindnyájan sebesültek vagyunk, ki könnyebben, ki súlyosabban. Sőt, a tértelt hatványozhatjuk: száz százalékos rokkantak. Gazdaságilag is csak idő kérdése a végleges kimúlás, már aszerint, hogy milyen az anyagi strukturánk, mert a pénz az idő's aki jobban győzi, az természetesen hosszabb élettartamra számíthat, mint akik gyenge anyagi funduson állanak. Az általános helyzet változatlanul komoly és ez kétszeresen érezhető itt Szatmáron, az ország eme végvárában, mert a hullámok tudvalevőleg a partokon a legerősebbek. Minden iparág csak vegetál. Az okok közismertek. A kereskedelem stagnál. A kereslet még az alacsonyabb árak mellett is gyenge, túl gyenge. Kereskedői vélemények szerint további áresés várható. Egyedül a pékek tartják az árakat. Még csak arra sem hajlandók, hogy a sütemények súlyát valamivel emeljék. A pékek szétválasztása dogmatikus, akár a buddhistáké, azzal a különbséggel,

hogy a buddhistákban van némi tolerancia is, legalább kifelé, a pékekből még ez is hiányzik. Ők az emelés törvényéből csak az áremelést ismerik, mi sem volna tehát méltányosabb és jogosabb, minthogy a hatóság az aritmetika tudományából kis leckét adna és megértetné velük, hogy ameddig más szakma

5—10, maximum 20%-kal megelégszik, úgy ők is elégedjenek meg egy szerény 50—60 % haszonnal, az eddigi 100 % helyett. Utóvégre mindennapi kenyérünkön van szó's ezen kenyértől— egyébre, sajnos, úgy sem jut — ne legyünk megfosztva a pékek kapzsisága miatt...

Panama.

Tolvajok sorvasztják Romániát, a földkerekség leggazdagabb országát.

(Szatmár, máj. 6.) Panama, az Észak- és Délamerikát összekötő keskeny földszoros volt az a hely, ahol először gyakorolták nagyobb stílusban a pénzszerzést, az a nem minden zsenialitás nélkül való módját, mely azóta kisebb-nagyobb, de újabban inkább nagyobb téte-

teket öltött az ellenőrzés. A tolvajok letöréséről, a közéletünk megtisztításáról szervezetesebb semmittevessel még rendszer nem gondoskodott mint ez, amelyik az inspektor tultermelés között a világ legutánozhatatlanabb panamáit szüli meg. És ez így megy másfél évtizede. Az ország ipara, kereskedelme, mezőgazdasága meg van fojtva. Sehol termelő produktív munkásság nincs, csak életszűk és a komoly munka szeke-

Viktória Kávéházban
kapja a legjobb kávé.
Esténként cigányzene.

lekben nyitja meg a könnyű meggazdagodás lehetőségét. A földszorost azóta átvágták és ma már vigan siklanak át a Panama csatornán a büszke gőzhajók, de a panama név azóta nemzetközi elnevezése lett a pénzszerzés minden olyan módjának, ahol emberek a belőlük helyezett bizalommal vizsgálva, nagyobb társadalmi közösségeket károsítanak meg. Talán sehol a föld kerekén nem olyan aktuális és mindennapi a panama, mint ebben az országban. Nem mulik el nap, perc, hogy a rendszerben ne születnének meg az állam háztartását nehéz milliárdokkal megkárosító legarcátlanabb, legbecstelenebb tolvajlások.

Tudni kell az eddig felderített panamák sorozatához, hogy az összes ó- és újvilági államokban együttvéve nincs annyi inspektor, mint csak a román vasutaknál, ahol beteges mére-

Viktória Kávéházban
ékezhetsz a legolcsóbban.
Állandó Buffé.

rét kötő paraziták, akik a legtöbbször felelőtlenül szívják a vérrrel verejtékezett milliárdokat az országtól, amelynek meg erősödéséhez és tekintélyének megalapozásához a polgárok anyagi és erkölcsi javaira akkora szükség van.

Mi, kisebbségek kezdettől igaz lojalitással hordjuk banijainkat és kulturális értékeinket a közös hazának boldogulásához. Elszomorodva állapítjuk meg azonban, hogy munkánkban semmi látható eredménye nincs, mert azt a legközönségesebb módon ellopják. És Románia, amely a földkerekség leggazdagabb országa, a bűnös, a tolvajoknak szabad utat adó rendszerével ma a legkuldosabb, ahol a nyomorúság, a munka-

Vajjon

a városköz-
egészségügyi
hatósága tud
e róla, hogy

a gör. keleti templom tözsomszéd-
ságában levő cukorka-üzem Kőnyók
uccai részét a melegebb idők alkal-
mával mennyire ellepik a darazsak,
amelyek botrányosan veszélyeztetik
a gyanutlanul arra járók testi ép-
ségét ? ...

Vajjon: megengedhető-e, hogy
ilyen veszélyes üzem a város kellős
közepén és még hozzá egy templom
közvetlen szomszéd-ságában illatoz-
zék és megbotránkoztatja az áhita-
tos hangulatot ? ..

Vajjon: a pénzügyi hatóságok-
nak az a halvaszületett intézkedése,
hogy még a mozi direktorának is
jegyet kell váltani, ha az előadást
megakarja nézni, — meddig lesz
érvényben ? ...

nélküliség fertőjében el kell
sorvadni minden teremő és
élni akarásnak.

Bizonyára az országnak min-
den józanul látó polgára látja
már, hogy ami nálunk történik,
az tovább így nem mehet, mert
ez a rendszer tönkre teszi az
államot jobb sorsra érdemes,
agyonterhelt polgáraival együtt.

— **Ezen a héten kedden
lesz megtartva a hetivásár.**
Illetékes helyről közlik, hogy a
május 10-iki nemzeti ünnepre
való tekintettel a szokásos he-
tivásár ezen a héten kedden
lesz megtartva.

Itt a tavasz!

A legizlésebb tavaszi
kelmék óriási választék-
ban és bámulatos olcsó
árak mellett
szerezhetők be

Blau Herman

divatáru üzletében
Str. Lucaciu v. Hám János u. 10.

Hirdessen a „Hétfői
Friss Újság“-ban.

Vérfigyaszto interju a világ nagyságaival.

— A „Hétfoi Friss Ujság“ kiküldött munkatársának távirati jelentése. —

(Sztatmár, máj. 4.) Nézzek, kedves szerkesztő ur — szolt hozzam a napokban lapom egyik hü olvasója — Önnek írnia kellene már valami körkérdés féle cikket. Valami új, valami hallatlanul nagyszerű, szenzációs kérdésekre kellene választ kapnia érdekes emberek szájából. Találjon ki valamit, ami még nem volt és nem is lesz. Hiszen nagyon jól tudom, hogy lapja nivója érdekében nem sajnál sem költséget, sem fáradságot... Nos tehát, hogy ezt be is bizonyítsam amit ez a hü olvasó mondott: felzaklatott lélekkel, lázasan gondolkozni kezdtem leendő cikkem témájáról 's hogy semmi se zavarjon a gondolkodásban, olyan időt választottam, amikor nem vonja el senki és semmi a figyelmemet. Lelkem messze elkalandozott, öntudatom a képzelet ködös világában járt. Egyszer csak felugrom. Hopp, meg van! — 's a homlokomra csaptam. Megnéztem az órámat. Még van idő! Gyorsan elláttam magamat az utra szükséges holmikkal, kirohantam az uccára és felugrottam egy üres konflisba. Ugy látszik, hogy az ihlet, amely engem elragadt, beleköltözött a lóba is, mert úgy repült, hogy patái szikrát vertek a kövezen. Idejében érkeztünk. Kiugrottam a kocsiból, lázas izgagtasságomban elfelejtettem fizetni, de nem baj, fő, hogy elértem fantáziám fél tizenkettőkor induló vonatát...

Átugrom az utazás leírását és ott folytatom, ahol megérkeztem, Gutenberg szalóvárosába. Ismeretlen voltam a városban. Megijedtem. Uram, Isten, hol találom én meg a nyomtatott béü langeszű nagymesterét? ...

Bratianu Vintila: Prin noi insine.

Vagy: fognak még az emberek fogcsikorgatva szaladgálni az uccákon.

(Sztatmár, máj. 3.) Soha sem felejttem el Vintila papa mondását: Prin noi insine. Alig mult el pár év a másik, nem kevésbé emlékeztető mondanása

Naponta friss vágásu marha, -borjú, - és sertésush kapható

Walent Vilmos

kibővített csemegeárú üzletében

Piafa Bratianu v. Deák-tér 3.

Az éttermi helyiségekben pedig a legizletesebb ételek és kifutó italok kaphatók szolid kiszolgálás mellett.

Leleményességem ujra segített. Eszembe jutott, hogy a Sztatmáron is ismerős Dr. Scheffler Ferencz theol. tanár nemrégiben Nagyváradon egy „Erdélyi Lapok“ című ujságot indított el. Kimegyek a temetőbe és ahol egy sir fel van forgatva, az lesz az, mert a „Brassói Lapok“ szerint Gutenberg azon a napon háromszáz fordult a sírjában. Gondolatomat tett követte.

Megtaláltam a nagymestert, leborultam előtte és így szoltam: Mester! Én mint a „Hétfoi Friss Ujság“ ambiciózus munkatársa, azzal a kéréssel fordulok Langeszűségedhez, sziveskedjék lapom számára nyilatkozni, mit tart Ön Dr. Scheffler Ferencről, Paál Árpádról, Perédi Györgyről és az „Erdélyi Lapok“ról. — Mintha csak az egész világ rotációs gépei mozdultak volna meg, rettenetes dübörgés támadt. Nehezen érttettem meg a szót. „Nem akarom őket látni!“. „Hagyjanak nekem békét!...“ „Menjen a nébél!...“ Mi ez kérdeztem magamban megdöbbenve. Némán álltam egy darabig, de aztán megértettem, hogy ez is vélemény. Mester kiáltottam kétségbeesetten — így nem mehetek mégse vissza Sztatmárra, mondjon még valamit, amit magammal vihessek. „Tiszteltetem Reiter Victort!...“ — felelte a hang, azután elcsendesült minden.

Ilyen körülmények között nem mertem folytatni utamat, hogy a világ többi hírességeit is meginterjúvoljam, — ismét felültem tulfutott fantáziám vonatára és egy merész lendülettel viszarobogtam Sztatmárra...

Mit szol hozzá kedves hü olvasó: ez egy ötlet? !... Ugy-e?

Megszüntek azok az arany-ezi napok, mikor kegyelmes urak házaltak és kínálták a külföldi kölcsönöket. Ez a boldog időszak is hamar elmúlt és most elkövetkezett: perceptorok tisztelik meg az adóst.

A konverzió megölte a banksót a magánkölcsonst is. A kölcsön megszűnése megakasztott minden magán, ipari- és gyári forgalmat. Ma egy-két kisebb ház eladása még áron alul is lehetetlen. De hatása még a munkanélküliségben is számottevően érezhető. Az 50%, amit az adósoknak a bankok el kell engedjenek csak a betétest tette tönkre, az adósan nem igen segített az óhajtott módon, mert hiszen az adós csak nem lett ezzel több pénze, de ellenkezőleg, elvesztette minden hitelét egy emberöltőre.

Igaz, hogy fizetési zavarok az egész világon vannak, de sehol sem segítették úgy agyon az adóst, mint nálunk. A bankok megbénítása az állami adók circa 25%-át tette semmivé. Az 50% adósság elengedése is legalább 10% adóalanyt ölt meg.

Vagyis: ma ott állunk, hogy a befolyó adók még a legszükségesebb belföldi kiadások fedezésére sem elegendők. Ha volna, most igazán jól fogna egy nagyobb kölcsön! De, vajjon ki adna még ezek után kölcsönt? És itt kanyarodunk vissza a B. Vintila előrelátó jel-szavához: „Prin noi insine!“ Segítsünk mi magunkon! De vajjon lehet-e? Hát, lehetni lehet, ha muszáj: — már pedig most már igazán muszáj!

Hallottunk híreket valami bonokról, melyekről a lapok azt írták, hogy talán a névérték 30%-áért forgalomba lesznek hozhatók. Vagyis, aki ilyen bonnal lesz kifizetve, csak 70%-ot fog veszíteni a követelésből. Szomorú csak az emellett, hogy az állam nem igen fog nyerni ezen, mert nem ő fogja összevásárolni. Ő majd csak a teljes névérték ellenében fog hozzájutni.

Nem is olyan régen, olvashattunk példát arról, hogy Magyarország a 70-es krízises időkben hogyan segített magán az ugynevezett sőjegyekkel, a tíz és ötven koronás bankjegyekkel. Követendő példa lehetett volna ez is, — sőt, mint értesültünk, egyik megyebeli közigazdásunk fel is hívta a miniszter figyelmét erre, de fáradozása nem járt sikerrel.

A most előadandó mód sem utópia. Arról volna ugyanis szó, hogy az ország még le nem kötött vagyonára: vasut, petroleummezők stb. továbbá az önként jelentkezők privát ingatlanvagyonának a terhére csinálna az ingatlan tulajdonosok

L'Art

fényképészeti műteremben készülnek a fotóművészt remekei
Dácia udvar.

önkéntes beleegyezésével jelzálogkölcsonst és erre bocsájtana ki bizonyos mennyiségű pénzt.

Például egy város, keresk. rt., vagy ipari vállalat, melynek a mai leromlott viszonyok mellett is 100 millió az értéke, az állam kibocsátana 60 millió lej értékű pénzt. Ebből az állam, mint kölcsönt, megtartana magának, mondjuk, 30 milliót. 30 milliót pedig kapna az ipari vállalat azzal a kötelezettséggel, hogy a felével köteles banktartsáit törleszteni. A fennmaradó 15 millió a vállalat birtokában maradna forgó tőkének.

Ez a kibocsátott kölcsön természetesen kamatmentes lenne. Ugy az állam, mint a vállalat köteles volna ezt, mondjuk 30 év alatt, évi részletekben visszatörleszteni. Ennek arányában lennének ezek a címletek évente bevonva.

Az állam így hozzájutna egy tekintélyes belföldi kölcsönhöz, a bankok visszakapnának egy szintén tekintélyes összegű pénzt. Az iparvállalat pedig visszatörlesztené az így kapott kamatmentes kölcsönt majdnem, a bankoknak fizetett kamataival. Milyen egyszerű volna ez s mindjárt volna pénz elég. Az állam ezzel a pénzzel kifizetné minden belföldi tartozását, megindulna az élet az iparban, a kereskedelemben, s életre kelnének az agonizáló adóalanyok. Az adók ismét befolyának az állampénztárba. Milyen szép milyen egyszerűnek látszik — s mégsem lesz belőle semmi, mert hiányzik az igazi aranyalap: a bizalom.

Most bizonyára a szives olvasó azt fogja hinni, hogy e cikk írója lázas és hallucinál. — Nem, csak leírja azt, amiről, tudomása szerint, Uncle Sam hazájában már beszélnek és mint kivihető lehetőséget már az elnök elé terjesztettek ehhez hasonló tervet. Ott meg is lehet csinálni, mert ott még tudnak hinni és bizni az emberek. Ez az újfajta dollár, noha csak belforgalmi rendeltetésű lesz, át fog jönni a nagy vízen és senki sem fogja észrevenni a különbséget. Szivesen lesz látva, mint az idősebb testvérei: a silver, vagy a golddollár.

Álom, álom, édes álom... éneklő az adósok és a hitelezők együttes kara...

HIREK

Lemondás.

Tavaszi van édes, májusi világ
Napsugár ragyog perzselőn égre,
Sebzett szívemből elhervadt vágyak
Szárnyaszegecstől jönnek a fényre,
Nem is repülnek föl az ég felé,
Itt lent maradnak, itt lent a porba,
Virágnílusok tavasz-éjszakán
Beleuyugszom lassan a sorsba:
Hogy a virág már nem nekem nyílik.
Bánat a társam, kísér a sirig:
Szereltem, mosoly elvész a ködbe...
Egy-egy sóhaj két lehetet halkan,
Kiszáll a szívből vergődő dalban
S belesir a bus, alkonyi csöndbe. —

(—)

Értem is nem is,

hogy ifjabb Cuza Berlinben o-
lyan kijelentést tett, hogy neki
tetszik a Hitler személye, de

nem értem,

hogy miért lehetne elfogadni
Cuza professort a Mussolini ta-
nitványának?...

Értem,

hogy a gondolat száll a szelek
szárnyán és a tanítás megfo-
gamzik és jobban termékenyíti
a lelket, mint a hamu, amely a
parázs után visszamarad a mélt-
tatlannal megtíport Földön, de

nem értem,

hogy az embert mégis meddig
lehet még megalázní és még
meddig mozog a Föld?...

Ertem,

hogy a valóságtól való mene-
külésnek egyik formája az ál-
modozás, amikor az emberek
magukra erőszakolják egy más
világnak az elképzelését, de

nem értem,

hogy a gondolat köré fonódó
elképzelés miért is nem válhat
egyszer már valóra?...

— **Póruhárt málacs nem
fizető.** A napokban a köztisz-
tasági hivatal egyik inkassánsa
10 lejről szóló nyugtát prezen-
tált Hasenfeld főtéri vaskeres-
kedőnek, aki e miattolyan ha-
ragra gyulladt, hogy orvosi be-
avatozásra volt szükség. Ha-
senfeld ugyanis, amikor a ne-
vére kiállított nyugtát meglátta,
heves karmozdatokkal igye-
kezett elhárítani magától fi-
zetési kötelezettségét 's ennek
következtében válperece kiug-
rott a helyéből. A hirtelen elő-
hívott orvos beavatozással
helyre billentették Hasenfeld
kifeamodott vállát, de még ma
is felkötött karral jár.

E borus világban derűs
percek a

Diktória Kávéházban

biztosan szerez.

— **A „Hétfoi Friss Ujság“
példányonként a következő
helyeken is kapható:** Özv.
Weiszbrunné tőzsde a törvény-
szék előtt, Taub tőzsde a Hám
János uccában, Fried tőzsde a
Fő téren és lapunk kiadóhiva-
talában, Bercsényi ucca 59 szám
alatt, Okvetlen vegye meg és
olvassa el a mainál is sokkal
érdekesebb és szenzációsabb
jövő heti számunkat.

— **Szabadkay színtársulata**
május 23.-tól június 23.-ig Nagy-
bányán fogja szórakoztatni az
ottani közönséget, ahol már
érdeklődéssel várják ezt a ki-
tűnő társulatot. Értesülésünk
szerint Szabadkay-ék Nagyba-
nyáról Máramarosra utaznak
mennek 's mindaddig ott maradnak,
míg a szigeti nyáriszínház al-
kalmas lesz az előadások meg-
tartására. Szeptemberben rö-
vid pihenőt fog tartani a társu-
lat 's utána ismét bevonulnak
Szatmára, hogy újabb sikerek-
kel gyarapítsák itt szerzett ér-
demeiket.

— **Áldott állapotban lévő
nők és ifjú anyák** a termé-
szetes „**Ferenc József**“ keserű-
viz használata által rendes gyom-
or-és bélműködést érnek el. A
modern gyógyítás főképviselei
a „**Ferenc József**“ vizet igen
sok esetben kipróbálták és ki-
vétel nélkül gyorsan, meg-
bizhatóan és fájdalom nélkül
hatónak találták. A „**Ferenc
József**“ keserűviz gyógyszer-
rakban, drogériákban és fűszer-
üzletekben kapható.

— **Az Ellenőr új száma.**
Minden cikk eredeti, minden-
kit érdeklő és nivós Tóth Sándor
országosan olvasott politi-
kai és közgazdasági lapjának,
az Ellenőr-nek új száma. —
Megszokottan nivós és jólérte-
sült a lap Közgazdaság rovata,
amely beszámol az erdélyi pi-
ac kiemelkedő gazdasági ese-
ményeiről. Az Ellenőr kapható
az egész országban, ahol lapot
áruznak, mutatószámot az ér-
deklődőknek küld a kiadó-
hivatal.

— **A bírósági idézéseket
is a posta fogja kézbesíteni.**
Pitulescu új postavezérigazgató
tervet dolgozott ki arra, hogy
a bíróságok idézéseinek kiké-
zését a jövőben ne küldön-
cök, vagy a rendőrség útján,
hanem a postán keresztül vé-
gezzék el. Az egyik bukaresti
lapnak adott nyilatkozata szer-
int illetékes körök komolyan
foglalkoznak a tervvel és min-
den remény megvan arra, hogy
az idézések kikézését a jö-
vőben a postára bizzák.

— **Hamis százezesekből
pénzelt két gazda.** A szatmá-
ri rendőrség újra letartóztatott
két hamispénzterjesztő gazdát
Pop Mihály és Vasile Joan sze-
mélyében. — Mindkét gazda

Könyv, papír, írószer és zenemű

szükségletét szerezze be az ujonan megnyílt

Kalocsai fele

Könyvüzletben
Piața Brătianu (v. Deák tér) 4 szám alatt.
(A volt „Liga Culturală“ üzlet).

Dus választék, szolid árak, élőkény kiszolgálás.

Szatmárhegyi községi. Kihallga-
tásuk során beismerték, hogy
ugy a falujukban, mint Szatmá-
ron elég sikeresen dolgoztak és
sok hamis 100 lejest „sütöttek“
el. A két letartóztatott vallomá-
sa nyomán a rendőrség most a
hamis-pénzverdet keresi.

— **Nem mindenki talál,
aki keres.** Az elmúlt éjszaka
ismeretlen tettes betört az ér-
mihályfalvai zsidó templomba
s 'felfeszegte a szekrények
zárjait, a persely után kutatott.
Minthogy nem találta meg, kény-
telen volt üres kézzel távozni.
A nyomozás megindult a betör-
ő kézrekerítésére, aki a jelek
szerint alaposan ismerte a temp-
lom berendezését, csak éppen
azt nem tudta, hogy holl áll a
persely.

— **Érvényes-e a zsebkend-
őre irt végrendelet?** Min-
neapolis szegényházban 1930
decemberében meghalt egy John
Arlen nevű koldus. Zsebében
50 ezer dollárt és egy zsebkendőt
találtak. A zsebkendőre
vörös tintával szabályos vég-
rendeletet irt a koldus, mely-
ben egy boltiszolgát tett meg
örökösévé. A hagyatéki bíróság
előtt mostanáig folyt a per, azt
kellett eldönteni, érvényes-e a
zsebkendőre irt végrendelet. A
bíróság csak most döntött, ki-
mondta, hogy az 50 ezer dollárt
a kincstár örökli, mert zseb-
kendőre nem lehet érvényes
végrendeletet írni.

— **A főnyeremény átkai.** E-
gész London egy Emilio Scala
nevű jégkereskedő szerencsésé-
ről, illetve szerencsétlenségéről
beszél. A jégkereskedő rövid i-
dővel ezelőtt az ir lóverseny-
sorsjátékon milliós vagyont nyert.
Persze, boldogsága határt nem
ismert. Csakhamar megmutat-
kozott azonban a főnyeremény
árnyoldala is. A koldusok, kol-
dulók, fantaszták és feltalálók
hada valósággal megostromolta
Scala házát. Naponta többszáz
koldulólevelet kapott és isme-
rősei már kénytelenek voltak
külön titkos jeleket tenni leve-
lükre, ha azt akarták, hogy
Scala elolvassa őket. Ezután
egyre-másra akadtak emberek,
akik a szerencsés Scalát meg-
akarták zsarolni. A jégkereske-
dő szinte idegbajossá lett. Kény-
telen volt detektívekkel őriztet-
ni magát. Ismerőseitől is telje-

sen el volt így zárva. Most az-
tán megelégette a dicsőséget és
feleségével meg négy gyerme-
kével egyszerűen megszökött
Londonból. Sógorának csak egy
levelet hagyott hátra: Ismeret-
len kelyre szöktem, mert kü-
lönben megőrültem volna. Ilyen
átkai vannak a főnyeremény-
nek.

— **A nőtlen emberek vá-
rosa Németországban.** Ham-
burg egyik leggazdagabb gyar-
matáru exportőrjének, Albert
Willstammnak elmeegyensúlyát
most mondta ki a hamburgi
főtörvényszék, mely a keres-
kedőt egyuttal gondnokság alá
is helyezte. Különös előzményei
vannak ennek a gondnokság
alá helyezésnek. A kereskedő-
nek négy gyermeke van s egy
évvél ezelőtt mind a négyet
kitagadta többmilliósi vagyoná-
ból. Különc tervvel kezdett fog-
lalkozni Willstamm, pénzzé tet-
te óriási vagyonát s egy egész
várost akart vásárolni a Rajna
vidékén. Egy kisebb négy-öt-
ezer lakosú várost. Állandóan
hirdette is fantasztikus vételi
szándékát különböző lapokban.
Tervei szerint a városban csupa
nőtlen embernek akart ingyen
lakást adni. — Három házassá-
gomban csalódtam — mondta
Willstamm a bíróság előtt, —
gyermekeimet nem szerettem
Meg akartam alapítani a bol-
dog, nőtlen emberek városát,
akik meggyőződésből nem nő-
sülnek. Ezért csak nem vagyok
örült? — A bíróság a valóban
roppant bizzar tervvel szemben
joggal helyezkedett más állás-
pontra.

— **Magyarországon beve-
zették a vasúti utközben fel-
adható táviratokat.** Budapest-
ről jelentik: Bevezették a vasu-
ti utközben feledható távirato-
kat. Az utasnak nem kell el-
hagynia a vonatot s a kalauz-
nál legfeljebb 14 szög terjedő
szövegű táviratot feladhat nem-
csak magyarországi, hanem négy
külsőországi állomásokra is és
pedig Romániába, Ausztriába,
Csehslovákiába és Jugoszláviá-
ba. Belföldi táviratdíj 2 pengő
60 fillér. Ausztriába 3 és a töb-
bi három országba 4 pengő.

**A „Hétfoi Friss Ujság“
hírdetéseit nélkül ne várjon
üzleti forgalmat!**

MOZI. HETI MŰSOR:

APOLLÓ:

Hétfőn: 7 és 9 órai kezdettel a szezon legnagyobb monumentális slágere: AVE CESAR Két rész 15 felvonás együtt. Helyárak: 10—15—20 Leu és a bélyeg.

Jön: Gustáv Frölich és Dita Parló szenzációs keleti slágere: „KISMET”.

A hét humora

A korzón.

— Kisasszony, kijelentem, hogy nem tágitok addig ön mellől, míg az adósságát meg nem fizette.

— Ah, végre egy élettárs!

— A doktor azt mondta, hogy hat hét alatt teljesen talpraállít.

— No és megtette?

— De meg ám! El kellett adnom az autóm, hogy a kezelési költségeket megfizethessem.

— Hány féle papír szükséges a házasságkötéshez?

— A születési bizonyítvány, az illetőségi bizonyítvány, állampolgársági bizonyítvány és sok-sok értékpapír.

A Dáciában

Schiffer Jeromos az ebédutáni feketekávé mellett a balasztbiztosítás előnyeit magyarázza. A hallgatóságból valaki megkérdi:

— És gyorsan fizet a társaság?

— Meghiszem azt. Az elmúlt néten egyik ügyfelünk leesett a harmadik emeletéről. Amikor esés közben az első emeletnél tartott, megbizottunk már kézbesítette a biztosítási összeget...

A Viktóriában

Schönjénő beszél a törzsasztalnál:

A Marcsa leányzó bepanaszolta a Miska legényt, hogy az őt, miközben a kazal tövében az ártatlanok álmát aludta, erőszakosan megcsókolt és ezáltal súlyos csorbát ejtett leányzóji becsületén.

— Na, mit szólsz ehhez Miska?

— kérdezte a bírő a tárgyaláson.

— Azt mondom, tekintetes bírő ur, hogy nem igaz.

— De biz igaz, pattant fel a Marcsa — meg is esküszöm rá.

— Na, hallod, Miska, a Marcsa meg is esküszik rá, hogy erőszakkal megcsókoltad.

— De biz nem igaz, tekintetes bírő ur, mert hát nem is lehet igaz.

— No, no, — szölt rá a bírő — már miért ne lehetne az igaz?

— Azért, bírő ur, — szölt most már önérvényesebb hangon a Miska legény — mert tessék rám nézni, nem vagyok már fiatal kölyök, huszonhétéves is elmúltam, de annyi bizonyos, hogy akit én eddig még megcsókoltam, az egyse ment panasza.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó egy Leu, vastagabb betűvel két lei. Állástkeresőknek 50% engedmény. Legkisebb hirdetés 20 lei Jelíges levelek című kiadóhivatal nem közli. Hátralékban nem levő előfizetőknek egy 10 szavas apróhirdetést havonta egyszer ingyen adunk.

Dácia

büffé és étterem

Szatmár legkellemesebb szórakozóhelyei

— Lourdes folyóirat XVII-ik évfolyamát melegen ajánljuk az érdeklődők szíves figyelmébe. Állandóan a legfrissebb cikkeket ismerteti Lourdes, Limpia, Lisieux, Nevis (b. Bernadette) különösen pedig Konnerseuth (Neumann Teóré) csodás eseményeit. — Szervezi Lourdes zárandoklatát májusra Padua is (39 szer meg). Ajánlja kiadványait (Lourdesi Ajtosságok, Lourdes Naptár, Limpia, stb.). — Terjeszti a lourdesi vizet stb. Mutatványszámot készségei küld.

LOURDES kiadóhivatala
Sopron (Tóth-nyomda).

FONCIERA-AGRICOLA

Általános Biztosító Részvénytársaság

Vezérigazgató Szatmár
a Deák tér 26. sz. alatti
irodahelyiségeit

a P. Bratianu (v. Deák tér) 18 sz.

házi emeleti helyiségeibe,

(a Weisz Gyula posztónagy-
áruház fölé helyezte át).

Bejárát a Bem uccai oldalon

Prima Parketta

mindenféle mérethben
kapható

Lomási

fatelepen Telefon 28.

Minden előfizetőnk

10 kottát kap
teljesen

ingyen

a temesvári Moravetz

zeneműkereskedéstől, ha legutóbbi (ápr. 1.-től szóló) negyedévi előfizetési nyugtáját a fenti cégnek beküldi.

A Moravetz cég Románia legnagyobb zeneműkereskedése, árai pedig a legolcsóbbak, jegyzéket bárkinek ingyen küld.

Hol vásároljunk?

Önnek nem kerül fáradságába's a hirdetővel és velünk szemben is kedves figyelmet tanúsít, ha bevásárlásainál „Hétfői Friss Ujság”ban megjelent hirdetésre hivatkozik.

Ingyen orvos! Ingyen recept! Szemüveg félárban! vizsgáltatom meg szemét, szemspeciálista háziorvosommal, ha a rendelt szemüveg szükségletét nálam szerzi be. Tudnia kell, hogy szigorúan recept szerint, pontosan, szolidan és legolcsóbban

Grosz optikus, órák és ékszerésznél lesz kiszolgálva cégemnek előnyösen ismert neve a leghíresebb garancia. Ha szüksége van szemüvegre, egyéb optikai szerekre, arany és ezüst tárgyakra, forduljon bizalommal hozzám.

Kiváló tisztelettel:

GROSZ BERNÁT ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ
Satu-Mare, Str. Mihai Viteazul (v. Rákóczy u.) 31.

Értesítés

A Satu-Marei Önálló Asztalos Iparosok Temetkezési Segélyegyesületének

„B” csoportjának alapszabálya a minisztérium és a törvényszék által jóváhagyást nyert. A „B” csoport múlt évi szeptember hó 25-ével megkezdte működését. Értesítjük a már előjegyzett tagokat, valamint polgártársainkat, hogy a felvétel ezen csoportban megkezdődött.

Az egyesületnek a módosított alapszabály értelmében 24 éves kortól 50-ik élet év betöltéséig bárki tagja lehet.

Az egyesületi tagok fizetési kötelezettségei: Az egyesület tagjainak haláleseténként 20 leit kell fizetni a belépési díjon kívül.

Az egyesület B csoportja 500 fizető taglétszám elérése után megkezdte a fizetést és már 7000 lei temetkezési segélyt utal ki. Az 1000 taglétszám elérésevel pedig a meghatározott 14.000 lei temetkezési segélyt fog kifizetni.

A tagok fizetési kötelezettsége megszűnik, ha a 20 leienként befizetett haláleseti díjak eléri a kifizetendő segély fele összegét azaz hétézer leit, mely alkalommal a tag nyugdíjazva lesz.

Beíratási díjak:

24 éves kortól	35-ig	Lei	225
35	„	40-ig	295
40	„	45-ig	355
45	„	50-ig	425

Fentiek értelmében kérjük polgártársainkat és azok nejeit a társulatunkban való belépésre az általunk kibocsátott belépési ívek aláírásával, hogy a megfelelő taglétszám elérésevel mielőbb a legmagasabb összegű segélyt 14.000 leit utalhassunk ki.

Előjegyzésekre jelentkezni lehet Bakay Géza elnöknel, Str. Decebal (Kőcsény-ucca 29. és a társulat pénztárosánál).

Tagok felvétele minden vasárnap d. u. 3—6-ig az iparos Otthonban.

SATU-MAREI ÖNÁLLÓ ASZTALOS

IPAROSOK TEM. SEGÉLYEGYESÜLETE

FEDJE HÁZÁT

Muschong teőcseréppel

Tartós Könnyű Olcsó

Gyár:
Muschong J. & Co.

LUGOJ

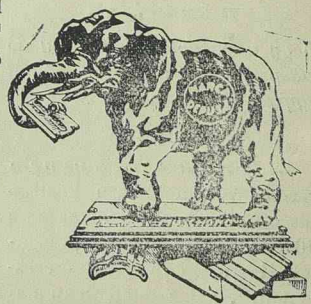
Vezérképviselő:

Id. REITER MOR

épületfa és építkezési anyagok nagy raktára.

SATU-MARE

Telefon: 56

az a nézet, hogy izléses nyomtatvány nélkül is elérhetünk üzleti sikert.

a Hirsch féle

nyomdaiműintézet

izléses és olcsó üzleti nyomtatványban van a siker titka. Kérjen árajánlatot!

Cserépkályhák

eredeti „IRIS” gyártmányok olcsón beszerezhetők

Schwartz Testvérek

cégénél

Str. Decebal (v. Kőcsény u.) 37.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Satu-mare, Str. Mircea cel Mare (v. Bercsényi ucca.) 59.

Előfizetési árak:

Romániában egy évre 200 Lei Csehszlovákiában egy évre 90 Kc Kéziratokat nem adunk vissza.

Minden cikkért írója felel Főmunkatárs: Joláthy B. Zoltán Kiadja: Hirsch M. Lajos.

Nyomatott a Hirsch féle nyomdai műintézet gyorsajtaján Satu-Mare.